

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Continens Armamentarium Seu Panoplima Spiritualem - Id est, Varia arma
& media ad omnis generis tentationes fortiter sustinendas, & feliciter
superandas, Ad Omnium Quidem Animarum

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1688

Caput. V. De Tentationibus circa bonos homines in specie.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48377)

CAPUT V.

DE TENTATIONIBUS CIRCA BONOS
HOMINES IN SPECIE.

HActenus eæ solùm tentationes sunt expositæ, quæ hominibus in communi accidere solent; quæ verò duo sunt genera hominum, malorum scilicet, & bonorum, & utrisque variæ itidem tentationes evenire solent, ideo separatim illas explicare, & hoc quidem capite, quæ bonis oriri consueverunt; posterius quæ malis accidunt, proponere statui.

§. I.

*Tentatio I. Circa oppressionem Justorum à
injustis factam.*

I. **H**onorius Opifex vir simplex & rectus videtur, & se, & concives suos, quantumcunque bene vivere studeant, à Magistratu contra omne fas exactionibus & pœnis opprimi, & præterea etiam graves persecutiones ab inimicis & hostibus perpeti, gravissimè tentatur circa Justitiam DEI tales oppressiones permittentis, cum potius bonis tanquam fidelibus servatis & amicis assistere, eosque protegere debuisset videtur. Quæritur, quomodo contra ejusmodi tentationem armandus sit?

Responsio.

II. Inprimis illi ostendatur, quòd ob ejusmodi oppressiones gaudere potius, & honoratum creditur quàm turbari, & tritari debeat, eò quòd ex iis collige-

te possit, DEUM non inanimés duntaxat creaturas, sed ipsos etiam homines ad ipsius servitium ordinaverit? quod enim majus, gratiusque obsequium præstari queat homini prudenti & bono, quam si juvetur ad præstantes virtutes, ipsamque charitatis perfectionem consequendam? atqui hoc mali oppressiõibus & persecutionibus suis faciunt, uti sapienter Boëtius lib. 4. consol. prof. 4. advertit dicens: *Divina providentiâ insigne protulit miraculum, ut malos mali bonos facerent; nam dum iniqua sibi à pessimis perpeti videntur, noxiõrum odio flagrantés ad virtutis frugem rediére, dum eis dissimiles esse student, quos oderunt.*

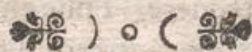
III. Secundò illi narretur, quid S. Augustinus in Ps. 25. dixerit: surgunt, inquit, procellæ stagni hujus, vides malos florere, bonos laborare, tentatio est, fluctus est, & dicet anima tua, ò DEUS, DEUS, hæccine est justitia tua, ut mali floreant, & boni laborent? & DEUS tibi respondet: hæccine est fides tua? hæccine tibi promisi? aut ad hoc Christianus factus es, ut in sæculo floreres?

IV. Tertiò jubeatur quoque S. Dionysii Areopagitæ salutarem admonitionem considerare cap. 8. de div. dicentis: Quamobrem hoc dictu verius: hoc potius esse divinæ justitiæ proprium, nequaquam mulcere atque enervare vitilem optimorum quorumque animum largitionibus terrenorum. Neque si quis id tentet efficere, eos absque auxilio relinquere, sed illos in statu potius honesto & inflexibili solidare, eisque, cum sint tales, pro meritis reddere. Tunc enim virtutibus propinquant Angelicis, quando rerum divinarum desiderio pro vitibus ab omni bonorum terrenorum affectio-

ne discedunt. Jam verò ad hoc utiliter exercentur, dum angustias honesti gratiâ tolerant.

V. Quartò denique audiat iterum S. Augustinum l. 10. de sanct. subtiliter disputantem: *Ex scripturis divinis, inquit, Fratres charissimi, bonos & justos vultu persecutionem malorum semper sustinuisse cognoscimus, si diligenter consideramus, inveniemus illos majora supplicia sustinuisse. Omnis enim homo, qui alium in corpore persequitur, prius ipse in corde persecutionem sustinere cognoscitur. Nam si etiam illi, quem persequitur, aliquid de substantia sua tulerit, majus sibi ipse dispendium facit, quia nemo habet injustum lucrum sine justo damno; ubi lucrum, ibi & damnum: lucrum in aëre, damnum in conscientia. Et infra: Quæro abs te, tibi quare malè est? responsurus es: egestas angit, premissa difficultas, dolor fortasse membrorum, timor ab inimico. Tibi ideo malè est, quia pateris mala, & bene est illi, qui est ipsum malum? Tu, quod pateris, non es; malum enim pateris; sed tu malus non es. Ille hoc malum non patitur, & malus est. Noli ergo falli. Non potest fieri, ut tibi malè sit, quia pateris malum: & illi bene sit, qui est malus. Cùm enim malus est, putas, quia non patitur malum, cùm patitur seipsum? Tibi malè est, quia malum alienum pateris in corpore tuo: & illi bene est, qui malum patitur in corde suo.*

Tibi malè est, qui fortè malam habes vitam: & bene est illi, qui malam habet animam?

§. II.

Tentatio II. Circa Purgatorium.

VI. **I**uliana devota Virgo audiens, unicam, eam-
que minimam purgatorii pœnam, gravio-
rem esse omnibus hujus mundi malis, gravissimum hu-
ius pœnæ timorem concipit, simul tamen vehementer
tentatur circa justitiam DEI, unicum quandoque ver-
bum otiosum non unius duntaxat horæ, aut diei pur-
gatorio punientis. Quæritur, quid ei pro hac tenta-
tione vincenda suggerendum?

Responsio.

VII. Inprimis illi ostendat, quid Origenes de hac
materia dixerit hom. 12. in Jeremiam: *Si post funda-
mentum JESU Christi, non solum in tuo corde aurum
& argentum & lapidem pretiosum (si tamen habes ali-
quid auri vel argenti) superadificaveris, verum &
ligna, fœnum, & stipulam, quid tibi vis fieri cum anima
sejuncta fuerit à corpore: utrumnam ingredi vis in sancta
cum lignis tuis, cum fœno & stipula, & polluas regnum
DEI: an propter lignum & stipulam foris residere, &
pro auro, argento, & lapide pretioso nihil mercedis
accipere? sed neque hoc æquum est. Quid igitur sequi-
tur, nisi ut primum propter ligna ignis tibi datur, qui con-
sumat stipulam, fœnum, & lignum.*

VIII. Secundò illi ostendat, cum DEUS sit in-
finitâ dignitate & majestate præditus, hoc ipso mini-
mam illius offensam gravio-rem esse, quàm omnes sint
offensæ, quæ ulli homini fieri possunt; imò omnes
offensas, quæ hominibus præcisè ut talibus factæ sunt,

collectivè acceptas non adæquare minimam offensam DEO factam; quid mirum ergo si pœna quoque omnibus hujus mundi pœnis gravior statuatur juxta notum illud: *juxta mensuram delicti erit & pœnarum modus.*

IX. Tertio illi ostendat utilitatem, quæ ex pœnarum talium gravitate hominibus oritur; nam exinde discunt gravitatem peccati venialis æstimare, quam sanè nulla ferè res magis, quàm pœnarum gravitas ad oculos demonstrat; quis enim si urbem aliquam peregrinus intraret, & in medio urbis maximum rogam accensum videret, & paulò post Reginam ipsam, charissimam Regis sponsam injici in eum cerneret, non gravissimè Regem à Regina offensum putaret? quidni ergo & venialis culpa magni fiat, ob quam Deus animam justii velut charissimam sibi sponsam gravissimè Purgatorii ignibus adjudicat.

X. Quarto illi ostendat, etiam ad meritum & virtutum cumulum augendum non parùm conducere dictam Purgatorii gravitatem; sic enim timore salubri harum pœnarum correpti homines operam dabunt, ut, quoniam nemo absque speciali gratia omnia peccata venialia vitare potest, imò, teste S. Scriptura, omnia nostra opera velut pannus menstruæ reputantur, studeant præclaris virtutibus, & operibus pœnitentiæ in hac vita satisfacere divinæ justitiæ in hac vita, ne in altera eam tam graviter punientem experiri cogantur. Æstimabunt item, & lucrari studiosè conabuntur Indulgentias, per quas eæ pœnæ relaxantur. Et denique ad opem animabus purgantibus frequenter efficaciter ferendam incitantur, ut, quâ mensurâ mensi fuerint ipsi misericordiam,

dam, eâdem ipsis olim remetiatur DEUS juxta promissum suum: *Beati misericordes, quoniam misericordiam consequentur.* Unde Nierenbergius p. 1. l. 1. c. 29. meritò divinissimum hoc vocat inventum divinæ justitiæ, utpote quod negotiatus sit amor & desiderium nostri meriti, & ardens nostræ gloriæ studium; nihil enim potest tribui beneficiùs, post beneficium ipsum, quàm ejus dignitas.

§. III.

Tentatio III. Circa bonorum infelicem mortem.

XI. **A**Uxibius fervens Religiosus legens in Cassiano Heronem post quinquaginta annorum vitam sanctissimè transactam, tandem ex desperatione in puteum se præcipitâsse; similèque quid alteri Monacho Memnoni accidisse, gravem exinde tentationem concipit, quomodo DEUS hoc justè permittere potuerit, maximè cum aliàs ex S. Augustino & aliis legerit, non posse quempiam malè mori, qui bene vixerit. Quæritur, quibus argumentis æquitas divinæ Justitiæ in hoc casu ei sit persuadenda?

Responsio.

XII. Inprimis illi ostendat, quantopere expediat, nos humiles semper esse, & imbecillitatem nostram perspectam habere, cogitarèque, nos nihil ex nobis posse; ubi autem evidentiùs nostra infirmitas panditur, quàm ex tali permissione? Ex lapsu certè illius Monachi, qui illæsus ardentibus prunas nudo calcaverat

pede, fortasse salus Pachomii, S. Palæmonis, & plurium aliorum sanctissimorum Monachorum pendeat, inde enim humiliores, ardentiores & omnium virtutum studiosi evaserunt.

XIII. Secundò illi narret, quid S. Bernardus s. 44. super Cantica sapienter adverterit dicens: *In veritate didici, nihil æque efficax esse ad gratiam promerendam, retinendam, recuperandam, quam si omni tempore coram DEO inveniaris non altum sapere, sed timere;* ad hunc autem timorem concipiendum oportebat non unius vel alterius periculo erudiri, & commune bonum privati capitis interitu procurari. Maximè autem eruditio nostra exemplum est, alieno periculo discimus fortunatissimè.

XIV. Tertiò illi ostendat, quòd sicut tota vita nostra meritorum campus est, sic & pugna stadium, uti S. Theodorus Studita s. 118. clarè indicavit dicens: *Quamdiu in carne sumus, præsto est bellum: neque enim fuerit virtus, nisi præsens sit bellum:* Si tempus virtutis & belli, ergo & periculi; unde autem hoc constat, nisi aliquos videremus in omni vitæ genere perire? Hinc tam sollicitè monet Apostolus I. Cor. 9. *Nescitis, quòd ii, qui in stadio currunt, omnes quidem currunt, sed unus accipit bravium. Sic currite, ut comprehendatis.*

XV. Quartò illi ostendat, quòd, cum DEUS sit gratiæ suæ Dominus, eidem quoque illam dispensare, prout libet, licere. Solo certè exercitio iustitiae sui non modò licitè, sed etiam honestissimè negare gratiam perseverantiæ finalis omnibus posset, quanto magis ergo eum hoc æquissimè facere posse censebimus ad salutem plurimorum, ad eruditionem hu-

milita-

militatis, ad manifestationem supremæ dominationis, ad ostendendas misericordiæ suæ divitias. Ideo sanè etiam in fine vitæ quandoque malorum hominum misertus est DEVS, ut & spem ex nonnullorum pessimorum salute concipere, & ex aliquorum bonorum exitio timorem salutarem disceremus.

CAPUT VI.

DE TENTATIONIBUS CIRCA MALOS
HOMINES.

ETiam circa hos aliquæ tentationes oriri possunt rudioribus, minùtque in Theologia Ascetica instructis Personis, videlicet cur majorum plerumque sit malorum numerus: cur tot bona illis à DEO tribuantur: cur æternâ pœnâ cruciari eos permittat. Quas omnes quæstiones hoc in capite breviter more meo decidam.

§. I.

*Tentatio 1. Circa malorum hominum
multitudinem.*

I. **C**Oleta Monialis, dum ex S. Scriptura audit, quòd jam tempore Noë omnis caro corruperit viam suam, & præterea etiam perpendit, quàm pauci homines boni, si cum malis comparentur, in mundo reperiantur, fatetur candidè suo Pa-